

Міністерство освіти і науки України
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку

Кафедра публічного управління та адміністрування

ІНВЕСТИВАННЯ
МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ № 1...10

для студентів усіх форм навчання за спеціальністю:

073 – Менеджмент

051 – Економіка

Одеса 2022

УДК 330.43.
ББК 65.051.73

Рецензент – д.е.н., проф. Князева О.А.

Галан Л.В. Інвестування: [методичні вказівки до виконання практичних занять № 1...10 для студентів усіх форм навчання за спеціальністю: 073 «Менеджмент», 051 «Економіка»] / Л.В. Галан. – 2-ге вид. перероб. і допов. – Одеса: ДУІТЗ, Попова, 2022. – 32 с.

Методичні вказівки містять теми практичних занять, контрольні питання, індивідуальне завдання (ІЗ), теми рефератів і список рекомендованої літератури для виконання практичних занять з курсу "Інвестування". Рекомендовано студентам усіх форм навчання вищих навчальних закладів, які навчаються за спеціальностями 073 – Менеджмент і 051 – Економіка.

Розглянуто
на засіданні кафедри ПУ та А
і рекомендовано до друку.
Протокол № 5 від 21.12.2021 р.

Затверджено
радою факультету Б та СК університету.
Протокол № 4 від 30.12.2021 р.

© Галан Л.В., 2022
© ДУІТЗ, 2022

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ.....	4
<i>Практичне заняття 1</i>	
Тема. ТЕОРЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	5
<i>Практичне заняття 2.</i>	
Тема. ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РИНОК.....	6
<i>Практичне заняття 3</i>	
Тема. ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПРОЕКТ.....	7
<i>Практичне заняття 4</i>	
Тема. ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ	8
<i>Практичне заняття 5</i>	
Тема. УПРАВЛІННЯ РЕАЛІЗАЦІЄЮ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТА.....	9
<i>Практичне заняття 6</i>	
Тема. ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА.....	10
<i>Практичне заняття 7</i>	
Тема. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РИЗИКУ.....	11
<i>Практичне заняття 8</i>	
Тема. ІННОВАЦІЇ ЯК ОБ'ЄКТ ІНВЕСТИТУВАННЯ.....	12
<i>Практичне заняття 9</i>	
Тема. МІЖНАРОДНА ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	13
<i>Практичне заняття 10.</i>	
Тема. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	14
ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ з курсу «Інвестування».....	15
ТЕМИ РЕФЕРАТІВ	26
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	27

ПЕРЕДМОВА

Метою курсу "Інвестування" є вивчення закономірностей інвестиційної діяльності, формування знань і набуття аналітичних і практичних навичок у сфері здійснення інвестиційної діяльності, а також можливість практичного застосування показників і методів економічної ефективності інвестиційних проектів.

Вивчення даного курсу вимагає попередньої підготовки студентів з дисциплін: управління проектами, методи і моделі прогнозування, проектний аналіз.

Дисципліна вивчається студентами усіх форм навчання. З дисципліни читаються лекції, виконуються практичні заняття, проводяться консультації.

Для оцінки знань студентів з дисципліни передбачається виконання індивідуального завдання (ІЗ). Номер варіанта для виконання визначається номером за списком у журналі викладача. Індивідуальне завдання (ІЗ) містить методичні вказівки щодо його виконання і посилання на літературу.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Методичні вказівки розроблені на основі українських і зарубіжних джерел з теорії та практики інвестування. Дані вказівки мають на меті надати студентам необхідні знання та практичні навички при вивченні дисципліни, допомогти їм усвідомити себе, як майбутнього професійного фахівця.

Надане домашнє завдання охоплює основні розділи курсу "Інвестування" та сприяє більш глибокому розумінню матеріалу, який вивчається.

Домашнє завдання слід виконувати в окремому зошиті, заповнюючи при цьому лише одну сторону листа. Зворотний бік залишається для можливих зауважень рецензента і внесення відповідних виправлень.

Виконання домашнього завдання має бути чітким, пояснення короткими, але без скорочення слів. У разі необхідності слід робити посилання на літературу із зазначенням номерів формул, рисунків і таблиць. Рисунки і таблиці слід виконувати акуратно.

Роботи, виконані недбало, без проміжних обчислень, з пропуском формул або не за заданим варіантом, не враховуються і повертаються на доопрацювання.

Практичне заняття 1

Тема. ТЕОРЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Контрольні питання:

1. Економічна сутність інвестицій.
2. Класифікація інвестицій.
3. Основні поняття інвестиційної діяльності.
4. Суб'єкти інвестиційної діяльності.
5. Об'єкти інвестиційної діяльності.
6. Принципи інвестиційної діяльності.

Рекомендована література

1. Майорова Т.В., Інвестиційна діяльність: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / Майорова Т.В. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
2. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент: учебный курс / Бланк И.А. – К.: Эльга-Н, Ника-центр, 2002. – 448 с.
3. Федоренко В.Г. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. / Федоренко В.Г. – [2-ге вид., доп.]. – К. МАУП, 2001. – 280 с.: іл.
4. Данілов О.Д. Інвестування: навч. посіб. / Данілов О.Д., Івашина Г.М., Чумаченко О.Г. – К.: “Видавничий дім “Комп’ютерпрес”, 2001. – 364 с.
5. Расчет показателей эффективности инвестиционных проектов связи: метод. пос. к лаб. раб. по дисц. “Проектный анализ в отрасли связи” для студентов всех форм обучения по спец. “Экономика связи”, “Менеджмент организаций” / Ролелкина С.Б. [и др.]. – Одесса, ОНАЗ, 2002. – 40 с.
6. Закон України “Про інвестиційну діяльність” № 1560-ХІІ від 18 вересня 1991 р.
7. Олійник Д.І. Ресурсне забезпечення інвестиційної діяльності в Україні: монографія / Олійник Д.І. – Одеса: ВМВ, 2005. – 410 с.
8. Балацький О.Ф. Управління інвестиціями: навч. посіб. / Балацький О.Ф., Теліженко О.М., Соколов М.О. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Суми: ВДТ “Університетська книга”, 2004. – 232 с.
9. Инвестология: наука про інвестування : навч. посіб.; за ред. д-ра екон. наук, проф. С.К. Реверчука. – К. : Атака, 2007. – 264 с.
10. Денисенко М.П. Основи інвестиційної діяльності: підручник [для студентів вищих навчальних закладів] / Денисенко М.П. – К.: Алеута, 2003. – 338 с.
11. Федоренко В.Г. Економічні та організаційно-правові аспекти іноземних інвестицій в Україні : монографія / В.Г. Федоренко, Т.О. Проценко, В.В. Солдатенко, Д.В. Степанов. – Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2004. – 398 с.

Практичне заняття 2

Тема. ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РИНОК

Контрольні запитання:

1. Характеристика інвестиційного ринку.
2. Кон'юнктура інвестиційного ринку.
3. Етапи вивчення інвестиційного ринку.
4. Моніторинг інвестиційного ринку.
5. Аналіз інвестиційного ринку.
6. Прогноз інвестиційного ринку.
7. Інвестиційний клімат.
8. Інвестиційна привабливість об'єктів ринку інвестицій.

Рекомендована література

1. Майорова Т.В., Інвестиційна діяльність: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / Майорова Т.В. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
2. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент: учебный курс / Бланк И.А. – К.: Эльга-Н, Ника-центр, 2002. – 448 с.
3. Федоренко В.Г. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. / Федоренко В.Г. – [2-ге вид., доп.]. – К. МАУП, 2001. – 280 с.: іл.
4. Данілов О.Д. Інвестування: навч. посіб. / Данілов О.Д., Івашина Г.М., Чумаченко О.Г.. – К.: “Видавничий дім “Комп’ютерпрес”, 2001.- 364 с.
5. Расчет показателей эффективности инвестиционных проектов связи: метод. пос. к лаб. раб. по дисц. “Проектный анализ в отрасли связи” для студентов всех форм обучения по спец. “Экономика связи”, “Менеджмент организаций” / Ролелкина С.Б. [и др.]. – Одесса, ОНАЗ, 2002. – 40 с.
6. Закон України “Про інвестиційну діяльність” № 1560-XII від 18 вересня 1991 р.
7. Олійник Д.І. Ресурсне забезпечення інвестиційної діяльності діяльності в Україні: монографія / Олійник Д.І. – Одеса: ВМВ, 2005. – 410 с.
8. Балацький О.Ф. Управління інвестиціями: навч. посіб. / Балацький О.Ф., Теліженко О.М., Соколов М.О. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Суми: ВДТ “Університетська книга”, 2004. – 232 с.
9. Інвестологія: наука про інвестування : навч. посіб.; за ред. д-ра екон. наук, проф. С.К. Реверчука. – К. : Атака, 2007. – 264 с.
10. Денисенко М.П. Основи інвестиційної діяльності: підручник [для студентів вищих навчальних закладів] / Денисенко М.П. – К.: Алеута, 2003. – 338 с.
11. Федоренко В.Г. Економічні та організаційно-правові аспекти іноземних інвестицій в Україні : монографія / В.Г. Федоренко, Т.О. Проценко, В.В. Солдатенко, Д.В. Степанов. – Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2004. – 398 с.

Практичне заняття 3

Тема. ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПРОЕКТ

Контрольні питання:

1. Основні визначення поняття інвестиційний проект.
2. Класифікація інвестиційних проектів.
3. Порядок розробки інвестиційного проекту.
4. Життєвий цикл інвестиційного проекту.
5. Бізнес-план інвестиційного проекту.
6. Аналіз інвестиційного проекту.
7. Методи оцінювання інвестиційного проекту.

Рекомендована література

1. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / Майорова Т.В. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
2. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент: учебный курс / Бланк И.А. – К.: Эльга-Н, Ника-центр, 2002. – 448 с.
3. Федоренко В.Г. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. / Федоренко В.Г. – [2-ге вид., доп.]. – К. МАУП, 2001. – 280 с.: іл.
4. Данілов О.Д. Інвестування: навч. посіб. / Данілов О.Д., Івашина Г.М., Чумаченко О.Г. – К.: “Видавничий дім “Комп’ютерпрес”, 2001. – 364 с.
5. Расчет показателей эффективности инвестиционных проектов связи: метод. пос. к лаб. раб. по дисц. “Проектный анализ в отрасли связи” для студентов всех форм обучения по спец. “Экономика связи”, “Менеджмент организаций” / Ролелкина С.Б. [и др.]. – Одесса, ОНАЗ, 2002. – 40 с.
6. Закон України “Про інвестиційну діяльність” № 1560-ХІІ від 18 вересня 1991 р.
7. Олійник Д.І. Ресурсне забезпечення інвестиційної діяльності в Україні: монографія / Олійник Д.І. – Одеса: ВМВ, 2005. – 410 с.
8. Балацький О.Ф. Управління інвестиціями: навч. посіб. / Балацький О.Ф., Теліженко О.М., Соколов М.О. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Суми: ВДТ “Університетська книга”, 2004. – 232 с.
9. Инвестология: наука про інвестування : навч. посіб.; за ред. д-ра екон. наук, проф. С.К. Реверчука. – К. : Атака, 2007. – 264 с.
10. Денисенко М.П. Основи інвестиційної діяльності: підручник [для студентів вищих навчальних закладів] / Денисенко М.П. – К.: Алеута, 2003. – 338 с.
11. Федоренко В.Г. Економічні та організаційно-правові аспекти іноземних інвестицій в Україні : монографія / В.Г. Федоренко, Т.О. Проценко, В.В. Солдатенко, Д.В. Степанов. – Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2004. – 398 с.

Практичне заняття 4

Тема. ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

Контрольні питання:

1. Показники ефективності інвестиційних проектів.
2. Методи оцінки ефективності інвестиційних проектів.
3. Метод чистої теперішньої вартості (NPV).
4. Метод внутрішньої норми прибутку (IRR).
5. Метод періоду окупності (PP).
6. Метод індексу прибутковості (PI).
7. Метод розрахунку коефіцієнта ефективності інвестицій (ARR).

Рекомендована література

1. Майорова Т.В., Інвестиційна діяльність: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / Майорова Т.В. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
2. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент: учебный курс / Бланк И.А. – К.: Эльга-Н, Ника-центр, 2002. – 448 с.
3. Федоренко В.Г. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. / Федоренко В.Г. – [2-ге вид., доп.]. – К. МАУП, 2001. – 280 с.: іл.
4. Данілов О.Д. Інвестування: навч. посіб. / Данілов О.Д., Івашина Г.М., Чумаченко О.Г.. – К.: “Видавничий дім “Комп’ютерпрес”, 2001. – 364 с.
5. Расчет показателей эффективности инвестиционных проектов связи: метод. пос. к лаб. раб. по дисц. “Проектный анализ в отрасли связи” для студентов всех форм обучения по спец. “Экономика связи”, “Менеджмент организаций” / Ролелкина С.Б. [и др.]. – Одесса, ОНАЗ, 2002. – 40 с.
6. Закон України “Про інвестиційну діяльність” № 1560-XII від 18 вересня 1991 р.
7. Олійник Д.І. Ресурсне забезпечення інвестиційної діяльності в Україні: монографія / Олійник Д.І. – Одеса: ВМВ, 2005. – 410 с.
8. Балацький О.Ф. Управління інвестиціями: навч. посіб. / Балацький О.Ф., Теліженко О.М., Соколов М.О. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Суми: ВДТ “Університетська книга”, 2004. – 232 с.
9. Інвестологія: наука про інвестування : навч. посіб.; за ред. д-ра екон. наук, проф. С.К. Реверчука. – К. : Атака, 2007. – 264 с.
10. Денисенко М.П. Основи інвестиційної діяльності: підручник [для студентів вищих навчальних закладів] / Денисенко М.П. – К.: Алеута, 2003. – 338 с.
11. Федоренко В.Г. Економічні та організаційно-правові аспекти іноземних інвестицій в Україні : монографія / В.Г. Федоренко, Т.О. Проценко, В.В. Солдатенко, Д.В. Степанов. – Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2004. – 398 с.

Практичне заняття 5

Тема. УПРАВЛІННЯ РЕАЛІЗАЦІЄЮ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ

Контрольні питання:

1. Управління інвестиційними проектами.
2. Розробка календарного плану реалізації інвестиційного проекту.
3. Організація взаємодії учасників інвестиційних проектів.
4. Матеріально-технічне забезпечення інвестиційного проекту.
5. Фінансовий контроль реалізації проекту.
6. Моніторинг інвестиційного проекту.

Рекомендована література

1. Майорова Т.В., Інвестиційна діяльність: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / Майорова Т.В. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
2. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент: учебный курс / Бланк И.А. – К.: Эльга-Н, Ника-центр, 2002. – 448 с.
3. Федоренко В.Г. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. / Федоренко В.Г. – [2-ге вид., доп.]. – К. МАУП, 2001. – 280 с.: іл.
4. Данілов О.Д. Інвестування: навч. посіб. / Данілов О.Д., Івашина Г.М., Чумаченко О.Г.. – К.: “Видавничий дім “Комп’ютерпрес”, 2001.- 364 с.
5. Расчет показателей эффективности инвестиционных проектов связи: метод. пос. к лаб. раб. по дисц. “Проектный анализ в отрасли связи” для студентов всех форм обучения по спец. “Экономика связи”, “Менеджмент организаций” / Ролелкина С.Б. [и др.]. – Одесса, ОНАЗ, 2002. – 40 с.
6. Закон України “Про інвестиційну діяльність” № 1560-ХІІ від 18 вересня 1991 р.
7. Олійник Д.І. Ресурсне забезпечення інвестиційної діяльності діяльності в Україні: монографія / Олійник Д.І. – Одеса: ВМВ, 2005. – 410 с.
8. Балацький О.Ф. Управління інвестиціями: навч. посіб. / Балацький О.Ф., Теліженко О.М., Соколов М.О. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Суми: ВДТ “Університетська книга”, 2004. – 232 с.
9. Инвестология: наука про інвестування : навч. посіб.; за ред. д-ра екон. наук, проф. С.К. Реверчука. – К. : Атака, 2007. – 264 с.
10. Денисенко М.П. Основи інвестиційної діяльності: підручник [для студентів вищих навчальних закладів] / Денисенко М.П. – К.: Алеута, 2003. – 338 с.
11. Федоренко В.Г. Економічні та організаційно-правові аспекти іноземних інвестицій в Україні : монографія / В.Г. Федоренко, Т.О. Проценко, В.В. Солдатенко, Д.В. Степанов. – Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2004. – 398 с.

Практичне заняття 6

Тема. ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Контрольні питання:

1. Поняття інвестиційної стратегії та її роль у розвитку підприємства.
2. Задачі інвестиційної стратегії підприємства.
3. Фактори, що впливають на вибір інвестиційної стратегії.
4. Принципи та основні етапи розробки інвестиційної стратегії.
5. Формування стратегічних цілей інвестиційної діяльності.
6. Обґрунтування стратегічних напрямів і форм інвестиційної діяльності.

Рекомендована література

1. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / Майорова Т.В. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
2. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент: учебный курс / Бланк И.А. – К.: Эльга-Н, Ника-центр, 2002. – 448 с.
3. Федоренко В.Г. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. / Федоренко В.Г. – [2-ге вид., доп.]. – К. МАУП, 2001. – 280 с.: іл.
4. Данілов О.Д. Інвестування: навч. посіб. / Данілов О.Д., Івашина Г.М., Чумаченко О.Г. – К.: “Видавничий дім “Комп’ютерпрес”, 2001. – 364 с.
5. Расчет показателей эффективности инвестиционных проектов связи: метод. пос. к лаб. раб. по дисц. “Проектный анализ в отрасли связи” для студентов всех форм обучения по спец. “Экономика связи”, “Менеджмент организаций” / Ролелкина С.Б. [и др.]. – Одесса, ОНАЗ, 2002. – 40 с.
6. Закон України “Про інвестиційну діяльність” № 1560-ХІІ від 18 вересня 1991 р.
7. Олійник Д.І. Ресурсне забезпечення інвестиційної діяльності в Україні: монографія / Олійник Д.І. – Одеса: ВМВ, 2005. – 410 с.
8. Балацький О.Ф. Управління інвестиціями: навч. посіб. / Балацький О.Ф., Теліженко О.М., Соколов М.О. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Суми: ВДТ “Університетська книга”, 2004. – 232 с.
9. Инвестология: наука про інвестування : навч. посіб.; за ред. д-ра екон. наук, проф. С.К. Реверчука. – К. : Атака, 2007. – 264 с.
10. Денисенко М.П. Основи інвестиційної діяльності: підручник [для студентів вищих навчальних закладів] / Денисенко М.П. – К.: Алеута, 2003. – 338 с.
11. Федоренко В.Г. Економічні та організаційно-правові аспекти іноземних інвестицій в Україні : монографія / В.Г. Федоренко, Т.О. Проценко, В.В. Солдатенко, Д.В. Степанов. – Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2004. – 398 с.

Практичне заняття 7

Тема. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РИЗИКУ

Контрольні питання:

1. Основні визначення інвестиційного ризику.
2. Класифікація інвестиційних ризиків.
3. Процедури оцінки проектного ризику.
4. Способи зниження інвестиційного ризику.

Рекомендована література

1. Майорова Т.В., Інвестиційна діяльність: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / Майорова Т.В. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
2. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент: учебный курс / Бланк И.А. – К.: Эльга-Н, Ника-центр, 2002. – 448 с.
3. Федоренко В.Г. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. / Федоренко В.Г. – [2-ге вид., доп.]. – К. МАУП, 2001. – 280 с.: іл.
4. Данілов О.Д. Інвестування: навч. посіб. / Данілов О.Д., Івашина Г.М., Чумаченко О.Г.. – К.: “Видавничий дім “Комп’ютерпрес”, 2001. – 364 с.
5. Расчет показателей эффективности инвестиционных проектов связи: метод. пос. к лаб. раб. по дисц. “Проектный анализ в отрасли связи” для студентов всех форм обучения по спец. “Экономика связи”, “Менеджмент организаций” / Ролелкина С.Б. [и др.]. – Одесса, ОНАЗ, 2002. – 40 с.
6. Закон України “Про інвестиційну діяльність” № 1560-ХІІ від 18 вересня 1991 р.
7. Олійник Д.І. Ресурсне забезпечення інвестиційної діяльності в Україні: монографія / Олійник Д.І. – Одеса: ВМВ, 2005. – 410 с.
8. Балацький О.Ф. Управління інвестиціями: навч. посіб. / Балацький О.Ф., Теліженко О.М., Соколов М.О. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Суми: ВДТ “Університетська книга”, 2004. – 232 с.
9. Инвестология: наука про інвестування : навч. посіб.; за ред. д-ра екон. наук, проф. С.К. Реверчука. – К. : Атака, 2007. – 264 с.
10. Денисенко М.П. Основи інвестиційної діяльності: підручник [для студентів вищих навчальних закладів] / Денисенко М.П. – К.: Алеута, 2003. – 338 с.
11. Федоренко В.Г. Економічні та організаційно-правові аспекти іноземних інвестицій в Україні : монографія / В.Г. Федоренко, Т.О. Проценко, В.В. Солдатенко, Д.В. Степанов. – Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2004. – 398 с.

Практичне заняття 8

Тема. ІННОВАЦІЇ ЯК ОБ'ЄКТ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Контрольні питання:

1. Економічна сутність інновацій та інноваційного процесу
2. Об'єкти інноваційної діяльності.
3. Суб'єкти інноваційної діяльності та їх функцій.
4. Фінансова підтримка інноваційної діяльності.
5. Державне регулювання інноваційної діяльності в Україні.

Рекомендована література

1. Майорова Т.В., Інвестиційна діяльність: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / Майорова Т.В. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
2. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент: учебный курс / Бланк И.А. – К.: Эльга-Н, Ника-центр, 2002. – 448 с.
3. Федоренко В.Г. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. / Федоренко В.Г. – [2-ге вид., доп.]. – К. МАУП, 2001. – 280 с.: іл.
4. Данілов О.Д. Інвестування: навч. посіб. / Данілов О.Д., Івашина Г.М., Чумаченко О.Г.. – К.: “Видавничий дім “Комп’ютерпрес”, 2001.- 364 с.
5. Расчет показателей эффективности инвестиционных проектов связи: метод. пос. к лаб. раб. по дисц. “Проектный анализ в отрасли связи” для студентов всех форм обучения по спец. “Экономика связи”, “Менеджмент организаций” / Ролелкина С.Б. [и др.]. – Одесса, ОНАЗ, 2002. – 40 с.
6. Закон України “Про інвестиційну діяльність” № 1560-ХІІ від 18 вересня 1991 р.
7. Олійник Д.І. Ресурсне забезпечення інвестиційної діяльності в Україні: монографія / Олійник Д.І. – Одеса: ВМВ, 2005. – 410 с.
8. Балацький О.Ф. Управління інвестиціями: навч. посіб. / Балацький О.Ф., Теліженко О.М., Соколов М.О. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Суми: ВДТ “Університетська книга”, 2004. – 232 с.
9. Инвестология: наука про інвестування : навч. посіб.; за ред. д-ра екон. наук, проф. С.К. Реверчука. – К. : Атака, 2007. – 264 с.
10. Денисенко М.П. Основи інвестиційної діяльності: підручник [для студентів вищих навчальних закладів] / Денисенко М.П. – К.: Алеута, 2003. – 338 с.
11. Федоренко В.Г. Економічні та організаційно-правові аспекти іноземних інвестицій в Україні : монографія / В.Г. Федоренко, Т.О. Проценко, В.В. Солдатенко, Д.В. Степанов. – Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2004. – 398 с.

Практичне заняття 9

Тема. МІЖНАРОДНА ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Контрольні питання:

1. Характеристика іноземних інвестицій.
2. Фактори міжнародної інвестиційної діяльності.
3. Функції міжнародних фінансово-кредитних інститутів на інвестиційному ринку.
4. Політика держави з питань залучення іноземних інвестицій.
5. Іноземне інвестування: переваги та недоліки.

Рекомендована література

1. Майорова Т.В., Інвестиційна діяльність: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / Майорова Т.В. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
2. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент: учебный курс / Бланк И.А. – К.: Эльга-Н, Ника-центр, 2002. – 448 с.
3. Федоренко В.Г. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. / Федоренко В.Г. – [2-ге вид., доп.]. – К. МАУП, 2001. – 280 с.: іл.
4. Данілов О.Д. Інвестування: навч. посіб. / Данілов О.Д., Івашина Г.М., Чумаченко О.Г.. – К.: “Видавничий дім “Комп’ютерпрес”, 2001.- 364 с.
5. Расчет показателей эффективности инвестиционных проектов связи: метод. пос. к лаб. раб. по дисц. “Проектный анализ в отрасли связи” для студентов всех форм обучения по спец. “Экономика связи”, “Менеджмент организаций” / Ролелкина С.Б. [и др.]. – Одесса, ОНАЗ, 2002. – 40 с.
6. Закон України “Про інвестиційну діяльність” № 1560-ХІІ від 18 вересня 1991 р.
7. Олійник Д.І. Ресурсне забезпечення інвестиційної діяльності діяльності в Україні: монографія / Олійник Д.І. – Одеса: ВМВ, 2005. – 410 с.
8. Балацький О.Ф. Управління інвестиціями: навч. посіб. / Балацький О.Ф., Теліженко О.М., Соколов М.О. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Суми: ВДТ “Університетська книга”, 2004. – 232 с.
9. Инвестология: наука про інвестування : навч. посіб.; за ред. д-ра екон. наук, проф. С.К. Реверчука. – К. : Атака, 2007. – 264 с.
10. Денисенко М.П. Основи інвестиційної діяльності: підручник [для студентів вищих навчальних закладів] / Денисенко М.П. – К.: Алеута, 2003. – 338 с.
11. Федоренко В.Г. Економічні та організаційно-правові аспекти іноземних інвестицій в Україні : монографія / В.Г. Федоренко, Т.О. Проценко, В.В. Солдатенко, Д.В. Степанов. – Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2004. – 398 с.

Практичне заняття 10

Тема. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Контрольні питання:

1. Теоретичні принципи державного регулювання інвестиційних процесів.
2. Методи державного регулювання інвестиційної діяльності.
3. Напрями інвестиційної політики.

Рекомендована література

1. Майорова Т.В., Інвестиційна діяльність: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / Майорова Т.В. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
2. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент: учебный курс / Бланк И.А. – К.: Эльга-Н, Ника-центр, 2002. – 448 с.
3. Федоренко В.Г. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. / Федоренко В.Г. – [2-ге вид., доп.]. – К. МАУП, 2001. – 280 с.: іл.
4. Данілов О.Д. Інвестування: навч. посіб. / Данілов О.Д., Івашина Г.М., Чумаченко О.Г. – К.: “Видавничий дім “Комп’ютерпрес”, 2001. – 364 с.
5. Расчет показателей эффективности инвестиционных проектов связи: метод. пос. к лаб. раб. по дисц. “Проектный анализ в отрасли связи” для студентов всех форм обучения по спец. “Экономика связи”, “Менеджмент организаций” / Ролелкина С.Б. [и др.]. – Одесса, ОНАЗ, 2002. – 40 с.
6. Закон України “Про інвестиційну діяльність” № 1560-ХІІ від 18 вересня 1991 р.
7. Олійник Д.І. Ресурсне забезпечення інвестиційної діяльності діяльності в Україні: монографія / Олійник Д.І. – Одеса: ВМВ, 2005. – 410 с.
8. Балацький О.Ф. Управління інвестиціями: навч. посіб. / Балацький О.Ф., Теліженко О.М., Соколов М.О. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Суми: ВДТ “Університетська книга”, 2004. – 232 с.
9. Инвестология: наука про інвестування : навч. посіб.; за ред. д-ра екон. наук, проф. С.К. Реверчука. – К. : Атака, 2007. – 264 с.
10. Денисенко М.П. Основи інвестиційної діяльності: підручник [для студентів вищих навчальних закладів] / Денисенко М.П. – К.: Алеута, 2003. – 338 с.
11. Федоренко В.Г. Економічні та організаційно-правові аспекти іноземних інвестицій в Україні : монографія / В.Г. Федоренко, Т.О. Проценко, В.В. Солдатенко, Д.В. Степанов. – Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2004. – 398 с.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

з курсу «Інвестування»

1. Умови для виконання домашнього завдання

На підставі вивчення ринку послуг мобільного зв'язку встановлена можливість збільшення платоспроможного попиту на них. У зв'язку з цим, оператори телекомунікацій розглядають доцільність придбання нового обладнання для збільшення обсягів надаваних послуг. Необхідно обґрунтувати економічну доцільність інвестицій за двома варіантами реалізації проекту і вибрати найкращий з них. Для цього необхідно розрахувати (на підставі вихідних даних відповідно до варіанта):

- 1) чисту поточну/приведену вартість (NPV) для двох значень ставки дисконтування ;
 - 2) внутрішню ставку доходів (IRR);
 - 3) період окупності:
 - а) за даними про грошові потоки;
 - б) за даними про справжню вартість грошових потоків для двох значень ставки дисконтування;
 - 4) індекс прибутковості (PI) для двох значень ставки дисконтування;
 - 5) коефіцієнт прибутковості (ARR).
- Вихідні дані, що характеризують інвестиційні проекти, надані в табл. 2.1.

2. Приклад рішення

2.1. Методи оцінки ефективності інвестицій

Основа процесу прийняття управлінських рішень інвестиційного характеру полягає в оцінці і порівнянні обсягу передбачуваних інвестицій і майбутніх грошових надходжень.

Методи, що використовуються в аналізі інвестиційної діяльності, можна поділити на дві групи:

- 1) засновані на дисконтованих оцінках;
- 2) засновані на облікових оцінках.

Розглянемо ключові ідеї, що лежать в основі цих методів.

2.2. Метод чистої поточної/приведеної вартості

Цей метод заснований на порівнянні величини початкових інвестицій (IC) із загальною сумою дисконтованих чистих грошових надходжень протягом прогнозованого терміну.

Таблиця 2.1 – Вихідні дані

Варіант реалізації проекту		А	Б
Загальна сума інвестицій по проекту, тис. грн.		35000+N · 1000	33000+N · 1000
Термін економічного життя проекту, років		5	5
Прибуток від реалізації основних фондів по закінченню терміну їх служби, тис.грн.		1600	1700
Грошові потоки за роками, тис. грн..	1	6000+ N*1000	5800+ N*1000
	2	7900+ N*1000	7800+ N*1000
	3	8200+ N*1000	8100+ N*1000
	4	8900+ N*1000	8850+ N*1000
	5	9000+ N*1000	9100+ N*1000
Ставка дисконтування, %		12 і 17	
Гранична ставка для оцінки розрахункового рівня внутрішньої ставки доходу, %		20	20
Прийнятний для оператора телекомунікацій період окупності інвестицій, років		5	6
* <i>Примітка.</i> N-номер варіанта за списком групи у викладача. Оскільки приплив грошових коштів розподілений в часі, він дисконтується за допомогою коефіцієнта r , встановлюваного інвестором, виходячи зі щорічного відсотка повернення, який він хоче чи може мати на капітал, який інвестується ним.			

Припустимо, робиться прогноз, що інвестиція буде генерувати протягом n -років у розмірі $P_1, P_2, \dots, P_n$.

Загальна накопичена величина дисконтованих доходів (PV) і чистий наведений ефект (NPV) відповідно розраховуються за формулами:

$$PV = \sum_{k=1}^n \frac{P_k}{(1+r)^k} \quad NPV = \sum_{k=1}^n \frac{P_k}{(1+r)^k} - IC$$

Якщо $NPV > 0$, то проект слід прийняти;

якщо $NPV < 0$, то проект слід відхилити,

якщо $NPV = 0$, то проект ні прибутковий, ні збитковий.

При прогнозуванні доходів за роками необхідно по можливості враховувати усі види надходжень, які можуть бути пов'язані з даним проектом.

Необхідно зазначити, що показник NPV відображає прогнозну оцінку зміни економічного потенціалу підприємства у разі прийняття розглянутого проекту. NPV різних проектів можна підсумувати.

Відповідно до цього варіанта, розраховуємо справжню чисту вартість для двох проектів.

Проект А

а) при ставці дисконту 12% :

$$NPV_{12\%} = \frac{6000}{1,12} + \frac{7900}{1,12^2} + \frac{8200}{1,12^3} + \frac{8900}{1,12^4} + \frac{9000}{1,12^5} - 35000 + \frac{1600}{1,12^5} = -5837,592 \text{ (тис.грн.)};$$

б) при ставці дисконту 17%:

$$NPV_{17\%} = \frac{6000}{1,17} + \frac{7900}{1,17^2} + \frac{8200}{1,17^3} + \frac{8900}{1,17^4} + \frac{9000}{1,17^5} - 35000 + \frac{1600}{1,17^5} = -9396,636 \text{ (тис.грн.)}.$$

Проект Б

а) при ставці дисконту 12 % :

$$NPV_{12\%} = \frac{5800}{1,12} + \frac{7800}{1,12^2} + \frac{8100}{1,12^3} + \frac{8850}{1,12^4} + \frac{9100}{1,12^5} - 33000 + \frac{1700}{1,12^5} = -4085,351 \text{ (тис.грн.)};$$

б) при ставці дисконту 17% :

$$NPV_{17\%} = \frac{5800}{1,17} + \frac{7800}{1,17^2} + \frac{8100}{1,17^3} + \frac{8850}{1,17^4} + \frac{9100}{1,17^5} - 33000 + \frac{1700}{1,17^5} = -7638,524 \text{ (тис.грн.)}.$$

Таким чином, для двох проектів і ставок дисконтування $NPV < 0$, тобто проекти А і Б слід відхилити. Але в той самий час проект Б кращий за проект А, тому що справжня чиста вартість по ньому більша.

2.3. Метод внутрішньої ставки прибутку

Під нормою рентабельності інвестицій (IRR) розуміють значення коефіцієнта дисконтування, за якого $NPV = 0$.

Наприклад, якщо проект повністю фінансується за рахунок позички комерційного банку, то значення IRR показує верхню межу допустимого розрахунку цього коефіцієнта при аналізі ефективності планованих інвестицій полягає в наступному: IRR показує максимально допустимий рівень доходів, які можуть бути пов'язані з даними проекту та рівня відсоткової ставки, перевищення якої робить проект збитковим.

Як плата за використання фінансовими ресурсами підприємства сплачують відсотки, дивіденди і т. п.; показник, що характеризує відносний рівень цих витрат, називається ціною авансованого капіталу (CC).

Економічний сенс цього показника полягає в наступному: підприємство може приймати будь-які рішення інвестиційного характеру, рівень рентабельності яких не нижче значення показника CC. Саме з ним порівнюється показник IRR, розрахований для конкретного проекту. При цьому зв'язок між цими показниками такий:

– якщо $IRR > CC$, то проект слід прийняти;

- якщо $IRR < CC$, то проект слід відхилити;
- якщо $IRR = CC$, то проект ні прибутковий, ні збитковий.

Для розрахунку індексу IRR використовується метод послідовних ітерацій, з використанням значення дисконтованих множників. Для цього за допомогою таблиць вибираються два значення коефіцієнта дисконтування: $r_1 < r_2$, таким чином, щоб в інтервалі між цими значеннями значення NPV змінювало знак з "+" на "-" або навпаки, далі застосовується формула:

$$IRR = r_1 + \frac{f(r_1)}{f(r_1) - f(r_2)} \cdot (r_2 - r_1),$$

де $f(r_1)$ – значення табульованого коефіцієнта дисконтування, за якого функція $f(r_1) > (<)0$;

$f(r_2)$ – значення табульованого коефіцієнта дисконтування, за якого функція $f(r_2) < (>)0$;

r_1 і r_2 – найближчі один до одного значення коефіцієнта дисконтування.

Відповідно до варіанта визначаємо внутрішню ставку доходу для двох проектів.

Проект А

Виходячи з розрахунків, наданих у табл. 2.2, можна зробити висновок, що функція NPV змінює свій знак на інтервал від 5 до 12%:

$$IRR = 12 + \frac{-5837,592}{-5837,592 - 590,716} \cdot (5 - 12) = 5,64\%.$$

Таблиця 2.2 – Вихідні дані для розрахунку IRR , тис.грн.

Роки	Грошові потоки	PV12%	PV17%	PV20%	PV5%
1	2	3	4	5	6
0	-35000	-35000	-35000	-35000	-35000
1	6000	5357,143	5128,205	5000	5714,286
2	7900	6297,832	5771,057	5486,111	7165,533
3	8200	5836,598	5119,839	4745,370	7083,468
4	8900	5656,111	4749,485	4292,053	7322,052
5	9000	5106,842	4105,000	3616,898	7051,731
RV	1600	907,883	729,778	643,0412	1253,642
NPV		-5837,592	-9396,636	-11216,564	590,716

Виходячи із розрахунків, наданих в табл. 2.3, можна зробити висновок, що функція NPV змінює свій знак на інтервал від 7 до 12%:

$$IRR = 12 + \frac{-4085,351}{-4085,351 - 297,269} \cdot (7 - 12) = 7,34\%.$$

Проект Б

Таблиця 2.3 – Вихідні дані для розрахунку IRR, тис. грн.

Роки	Грошові потоки	PV12%	PV17%	PV20%	PV7%
0	-33000	-33000	-33000	-33000	-33000
1	5800	5178,571	4957,265	4833,333	5420,560
2	7800	6218,112	5698,006	5416,667	6812,822
3	8100	5765,420	5057,402	4687,5	6612,013
4	8850	5624,335	4722,803	4267,939	6751,623
5	9100	5163,584	4150,612	3657,086	6488,174
RV	1700	964,626	775,389	683,192	1212,077
NPV		-4085,351	-7638,524	-9454,282	297,269

Отже, проект Б кращий за проекту А, тому $IRR_A < IRR_B$, адже значення цього коефіцієнта показує верхню межу допустимого рівня відсоткової ставки, перевищення якої робить проект збитковим.

2.4. Метод періоду окупності

Цей метод один з найпростіших і значно поширених у світовій обліково-аналітичній практиці. Алгоритм розрахунку терміну окупності (РР) залежить від рівномірності розподілу прогнозованих доходів від інвестицій. Якщо дохід розподілений за роками рівномірно, то термін окупності розраховується діленням одночасних витрат на величину річного доходу, обумовленого ними. При отриманні дробового числа воно округляється в бік збільшення до найближчого цілого числа.

Якщо прибуток розподілений нерівномірно, то термін окупності розраховується прямим підрахунком числа років, протягом якого інвестиція буде погашена доходом.

Загальна формула розрахунку показника РР має вигляд: $PP = n$, при якому

$$\sum_{k=1}^n P_k > IC.$$

При розрахунку показника РР рекомендується враховувати часовий аспект. У цьому випадку в розрахунок приймаються грошові потоки, дисконтовані в часі. Очевидно, що при цьому термін окупності збільшується.

Існує низка ситуацій, за яких застосування методу, заснованого на розрахунку термін окупності витрат, може бути доцільним. Зокрема, коли керівництво підприємства головним чином заклопотано проблемами ліквідності, а не прибутковості проекту.

Метод також хороший у ситуації, коли інвестиції пов'язані з високим ступенем ризику, тому, чим коротше термін окупності, тим менш ризикованим є проект. Така ситуація характерна для видів діяльності, яким притаманна велика ймовірність досить швидких технологічних змін.

Розрахуємо, виходячи з даних про грошові потоки, термін окупності для двох проектів.

Проект А

Проаналізувавши вихідні дані за даним проектом, можна сказати, що доходи покрийють інвестиції на п'ятий рік.

За перші чотири інвестиції складають: $6000+7900+8200+8900=31000$ (тис.грн.). За п'ятий рік необхідно покрити: $35000-31000 = 4000$ (тис. грн.), $4000/9000 = 0,444$ (рока) $\approx 5,33$ місяців.

Отже, загальний термін окупності за даними про грошові потоки становить 4 роки і 5,33 місяців.

Проект Б

Проаналізувавши вихідні дані за даним проектом, можна сказати, що доходи покрийють інвестиції на п'ятий рік.

За перші чотири інвестиції складають: $5800+7800+8100+8850=30550$ (тис.грн.). За п'ятий рік необхідно покрити: $33000 - 30550 = 2450$ (тис.грн.), $2450/9100 = 0,269$ (рока) $\approx 3,23$ місяців.

Отже, загальний термін окупності за даними про грошові потоки становить 4 роки та 3,23 місяців.

Таким чином, проект Б окупиться на 2 місяці скоріше, ніж проект А.

А тепер розрахуємо термін окупності за даними про справжню чисту вартість. Ці доходи не покрийють інвестиції за п'ять років за двома ставками дисконтування ні за одним з проектів. Але, надавши їх графіки, можна передбачити їх термін окупності.

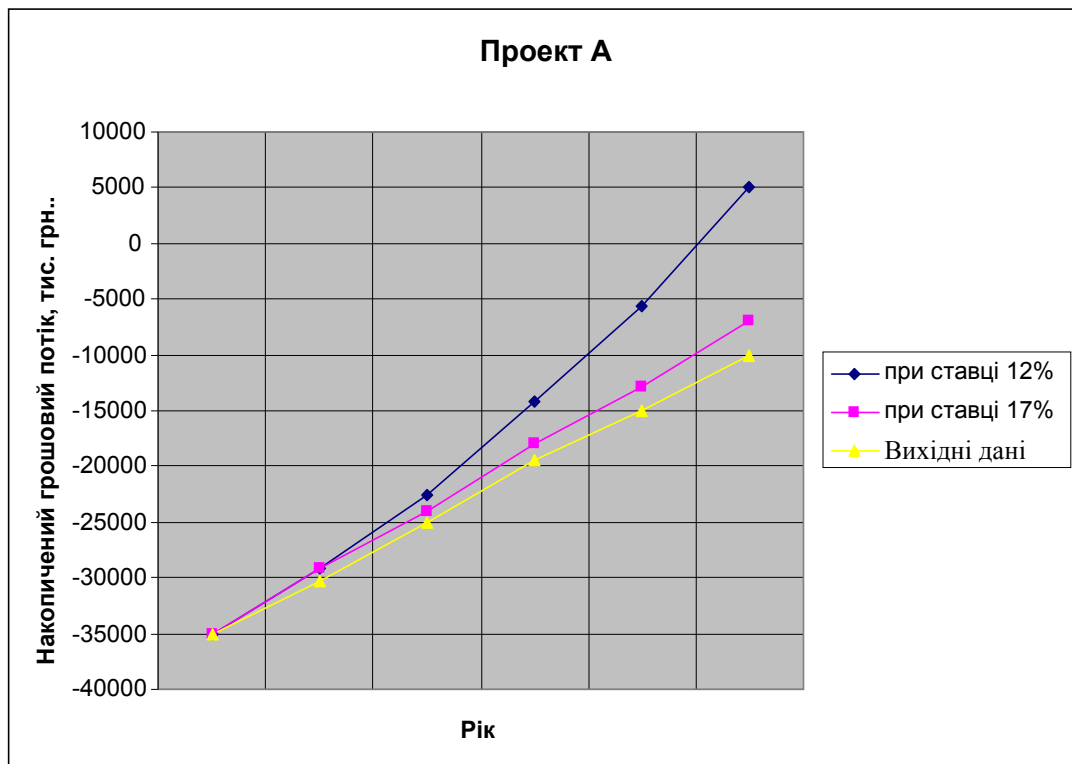

Рисунок 2.1 – Накопичені грошові потоки для проекту А

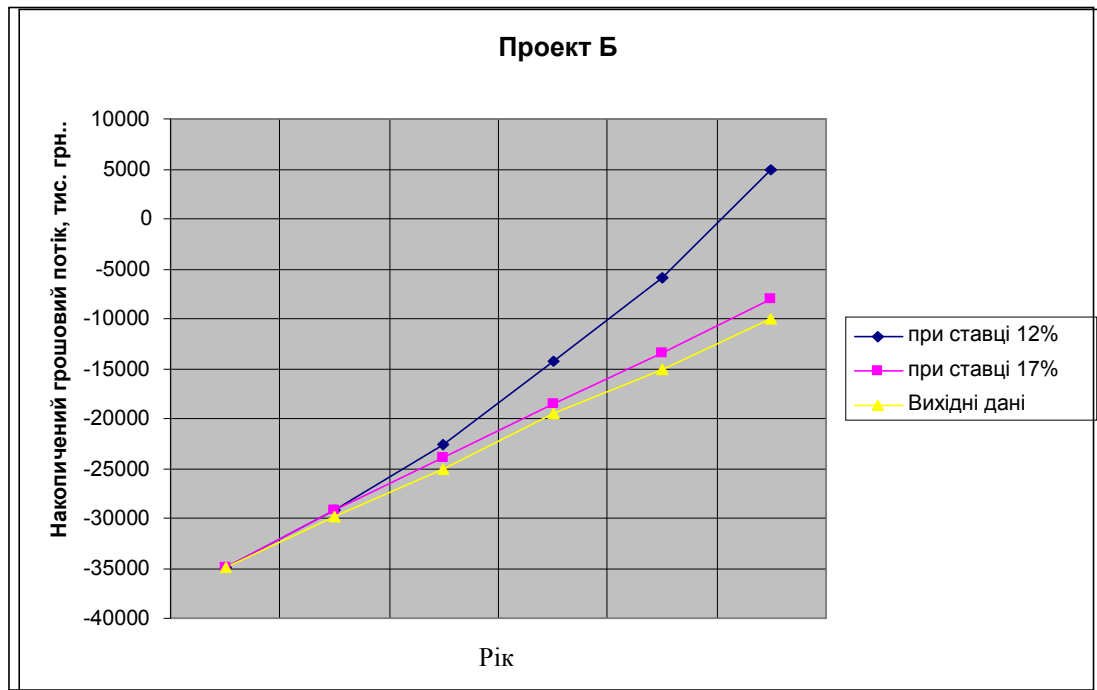

Рисунок 2.2 – Накопичені грошові потоки для проекту Б

Проект Б кращий, за проект А, тому що за графіками видно, що покриття інвестицій по цьому проекту відбувається швидше. Можна також спрогнозувати, що проекти А і Б окупляться на шостий рік з різницею між ними в кілька місяців.

2.5. Метод індексу прибутковості

Цей метод є, по суті, наслідком методу чистої справжньої вартості.

Індекс рентабельності (PI) розраховується за формулою:

$$PI = \sum_k \frac{P_k}{(1+r)^k} / IC.$$

Якщо $PI > 1$, то проект слід прийняти; якщо $PI < 1$, то проект відхилити; якщо $PI = 1$, то проект ні прибутковий, ні збитковий.

На відміну від чистого наведеного ефекту, індекс рентабельності є відносним показником. Завдяки цьому він зручний при виборі кращого проекту з низки альтернативних, що мають приблизно однакове значення NPV, або при комплектуванні портфеля інвестицій з максимальним сумарним значенням NPV.

Відповідно до цих вихідних даних, розраховуємо цей індекс для двох проектів.

Проект А:

а) при ставці дисконтування 12%:

$$PI_{12\%} = \frac{5357,143 + 6297,832 + 5836,598 + 5656,111 + 5106,842}{35000} = \frac{28254,526}{35000} = 0,807;$$

б) при ставці дисконтування 17%

$$PI_{17\%} = \frac{5128,21 + 5771,06 + 5119,84 + 4749,49 + 4105}{35000} = \frac{24873,6}{35000} = 0,711;$$

Проект Б:

а) при ставці дисконтування 12%

$$PI_{12\%} = \frac{5178,57 + 6218,11 + 5765,42 + 5624,33 + 5163,58}{33000} = \frac{27950,01}{33000} = 0,847;$$

б) при ставці дисконтування 17%:

$$PI_{17\%} = \frac{4957,26 + 5698,01 + 5057,4 + 4722,8 + 4150,61}{33000} = \frac{24586,08}{33000} = 0,745.$$

Таким чином, $PI < 1$ для двох проектів та ставок дисконтування, тобто проекти А та Б слід відхилити. Однак, порівнюючи два проекти, видно, що проект Б прибутковіший за проект А, тому що $PI_A < PI_B$.

2.6. Метод розрахунку коефіцієнта ефективності інвестицій

Цей метод має дві характерні риси:

- він не передбачає дисконтування показників доходу;
- дохід характеризується показником чистого прибутку (PN): балансовий прибуток за вирахуванням відрахувань до бюджету.

Алгоритм розрахунку цього показника наступний: розподіл середньорічного прибутку на середню величину інвестицій (коефіцієнт береться у відсотках).

Середня величина інвестицій знаходиться діленням вихідної суми інвестицій на два, якщо передбачається, що по закінченню терміну реалізації проекту всі інвестиції будуть списані.

Якщо ж допускається наявність залишкової або ліквідаційної вартості (RV), то її оцінка повинна бути виключена

$$ARR = \frac{PN}{1/2 \cdot (IC - RV)}.$$

Метод, заснований на коефіцієнті ефективності інвестиції (ARR) має низку істотних недоліків, обумовлених в основному тим, що він не враховує тимчасової складової грошових потоків. Кращим проектом є той, у якого більший ARR. Визначимо цей коефіцієнт

1) для **проекту А:**

$$ARR = \frac{40000 / 5}{\frac{1}{2} (35000 - 1600)} = \frac{8000}{16700} = 0,479.$$

для **проекту Б:**

$$ARR = \frac{39650 / 5}{\frac{1}{2} (33000 - 1700)} = \frac{7930}{15650} = 0,507.$$

Таким чином, більш ефективним є проект Б, тому що $ARR_B > ARR_A$.

2.7. Прийняття рішень за кількома критеріями оцінки ефективності інвестиційних проектів

Всі розглянуті показники оцінки ефективності інвестиційного проекту знаходяться між собою в тісному взаємозв'язку і дозволяють оцінити цю ефективність з різних боків. Тому при оцінці ефективності реальних інвестиційних проектів операторів телекомунікацій слід розглядати комплекс.

Якщо підприємство має низку альтернативних реальних інвестиційних проектів, то за результатами оцінки їх ефективності розробляється порівняльна таблиця (див. табл. 2.4).

При складанні порівняльної таблиці значення окремих показників ефективності наводяться в порівняннях для всіх проектів одиницях виміру, а рангова значимість показників формується на основі регресійної (тобто найменша рангова значимість присвоюється проекту з найкращим значенням аналізованого показника оцінки ефективності). Узагальнена порівняльна оцінка альтернативних інвестиційних проектів за критерієм ефективності здійснюється двома способами:

1) На основі підсумованої рангової значущості всіх розглянутих показників (кращим за цим критерієм вважається проект з найменшою сумою рангів).

2) На основі окремих їх розглянутих показників, які є для підприємства пріоритетними.

Таблиця 2.4 – Порівняльна таблиця основних показників ефективності розглянутих реальних інвестиційних проектів

Показники ефективності інвестиційних проектів		Перелік інвестиційних проектів	
		Проект А	Проект Б
1	2	3	4
Справжня чиста вартість, NPV12%	Кількісне значення показника, тис. грн.	-5837,592	-4085,351
	Рангова значимість показника	2	1
Справжня чиста вартість, NPV17%	Кількісне значення показника, тис. грн.	-9396,636	-7638,524
	Рангова значимість показника	2	1
Внутрішня ставка доходу, IRR	Кількісне значення показника, %	5,64	7,34
	Рангова значимість показника	2	1
Період окупності за даними про грошові потоки, PP	Кількісне значення показника, років	4 роки та 5,33 місяці	4 роки та 3,23 місяці
	Рангова значимість показника	2	1
Індекс прибутковості PI12%	Кількісне значення показника,	0,807	0,847
	Рангова значимість показника	2	1
Індекс прибутковості, PI17%	Кількісне значення показника	0,711	0,745
	Рангова значимість показника	2	1
Коефіцієнт прибутковості, ARR	Кількісне значення показника	0,479	0,507
	Рангова значимість показника	2	1
Сумарна рангова значимість розглянутих показників		14	7

ВИСНОВОК

Розглянувши кожен показник для двох проектів, можна сформулювати наступні висновки:

1) На підставі методу чистої поточної вартості $NPV < 0$ для двох проектів і ставок дисконтування, тобто проекти А і Б слід відхилити. Але в той самий час проект Б кращий, за проект А, тому що справжня чиста вартість по ньому більша.

2) На підставі методу внутрішньої ставки доходу проект Б кращий за проект А, тому що $IRRA < IRRБ$, адже значення цього коефіцієнта показує верхню межу допустимого рівня відсоткової ставки, перевищення якої роблять проект збитковим.

3) На підставі методу періоду окупності за даними грошових потоків проект Б окупиться на 2 місяці швидше, ніж проект А, а за даними чистої поточної вартості це можна також спрогнозувати.

4) На підставі методу індексу прибутковості $PI < 1$ для двох проектів і ставок дисконтування, тобто проекти А і Б – збиткові. Однак проект Б, прибутковіший за проект А, тому що $PIA < PI Б$.

5) На підставі методу розрахунку коефіцієнта ефективності інвестицій більш ефективним є проект Б, тому що $ARRБ > ARRA$.

Таким чином, з усіх розглянутих критеріїв найбільш застосованими для прийняття рішень інвестиційного характеру є критерії чистої і справжньої вартості, внутрішньої ставки доходу й індексу прибутковості.

На підставі ж підсумовування рангової значимості всіх показників, можна зробити висновок, що кращим вважається проект Б, тому що у нього менша сума рангів порівняно з проектом А.

Але кожен показник окремо за двома проектами показує, що і проект А, і проект Б в цілому є збитковими.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Інвестиційний ринок.
2. Інвестиційний клімат та імідж України.
3. Інвестиційна привабливість об'єктів ринку інвестицій.
4. Реальні інвестиції та фінансові інвестиції.
5. Інновації як об'єкт інвестиційної діяльності.
6. Державне регулювання інноваційної діяльності в Україні.
7. Інвестиційний проект.
8. Управління реалізацією інвестиційного проекту.
9. Міжнародна інвестиційна діяльність.
10. Політика держави з залучення іноземних інвестицій.
11. Державне регулювання інвестиційної діяльності.
12. Методи державного регулювання інвестиційної діяльності та напрями інвестиційної політики держави.
13. Поточне інвестиційне планування, оперативне інвестиційне планування, поняття внутрішнього інвестиційного контролю.
14. Функції внутрішнього інвестиційного контролю, принципи внутрішнього інвестиційного контролю.
15. Концепція та методичний інструментарій обліку фактора інфляції.
16. Концепція та методичний інструментарій обліку фактора ризику.
17. Оцінка рівня інвестиційного ризику.
18. Розрахунок необхідного рівня прибутковості інвестиційних операцій з урахуванням фактора ризику.
19. Концепція та методичний інструментарій обліку фактора ліквідності.
20. Сутність інвестиційної стратегії підприємства, види інвестиційних стратегій підприємства.
21. Іноземні інвестиції та методи їх залучення.
23. Розвиток стартапів України з урахуванням інвестиційної складової.
24. Інвестиції як основа для розвитку економіки держави.
25. Показники та методи ефективності інвестиційних проектів.

Вказівки до написання рефератів:

Навчальним планом передбачено написання реферату і його захист.

Реферат повинен складатися з наступних частин:

Вступ1-2 с.

Основна частина7-8 с.

Висновки1-2 с.

Додатки (за необхідності).

Список літератури (оформлений згідно з останніми вимогами ДСТУ ГОСТу).

Реферат повинен містити: розкриття змісту проблеми; надання прикладів вирішення або розгляду цієї проблеми в зарубіжних країнах; надання прикладів по Україні з проблематики реферату.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Майорова Т.В., Інвестиційна діяльність: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / Майорова Т.В. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
2. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент: учебный курс / Бланк И.А.. – К.: Эльга-Н, Ника-центр, 2002. – 448 с.
3. Приватизація, інвестиції та фондовий ринок: правові засади та практика. – У 4-х т.; за заг. ред. С.О.Довгого та В.М.Литвина.
4. Інвестиційна діяльність в Україні Т.3 / [Довгий С.О., Єхануров Ю.І. та ін.]; за ред. С.О.Довгого, О.А. Підпригори. – К.: Укртелеком, 2001. – 560 с.
5. Федоренко В.Г. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. / Федоренко В.Г. – [2-ге вид., доп.]. – К. МАУП, 2001. – 280 с.: іл.
6. Данілов О.Д. Інвестування: навч. посіб. / Данілов О.Д., Г.М. Івашина, О.Г. Чумаченко – К.: “Видавничий дім “Комп’ютерпрес”, 2001. – 364 с.
7. Гитман Лоренс Дж. Основы инвестирования: учебник / Гитман Лоренс Дж., Джонк, Майкл Д.; пер. с англ. – М.: Дело, 1999. – 1008 с.
8. Савчук В.П. Анализ и разработка инвестиционных проектов: учеб. пос. Савчук В.П., Прилипко С.И., Величко Е.Г. – К.: Абсолют-В, Эльга, 1999. – 304 с.
9. Черваньов Д.М. Менеджмент інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств України / Д.М. Черваньов, Л.І. Нейкова. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 1999. – 514 с.
10. Расчет показателей эффективности инвестиционных проектов связи: метод. пос. к лаб. раб. по дисц. “Проектный анализ в отрасли связи” для студентов всех форм обучения по спец. “Экономика связи”, “Менеджмент организаций” / Ролелкина С.Б. [и др.]. – Одесса, ОНАЗ, 2002. – 40 с.
11. Закон України “Про інвестиційну діяльність” №1560-ХІІ від 18 вересня 1991 р.
12. Борщ Л.М. Інвестиції в Україні: стан, проблеми і перспективи: монографія / Борщ Л.М. – К. Т-во “Знання”, КОО, 2002. – 318 с.
13. Олійник Д.І. Ресурсне забезпечення інвестиційної діяльності діяльності в Україні: монографія / Олійник Д.І. – Одеса: ВМВ, 2005. – 410 с.
14. Конституція України. Прийнята на п’ятій сесії Верховної Ради України. – К: Преса України, 1997. – 80 с.
15. Закон України «Про основи державної політики у сфері науки і науково-технічної діяльності» від 13 грудня 1991 р. № 1977-ХІІ // Закони України. – Офіц. вид. – Том 2. – К., 1996. – С. 441-453.
16. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про основи державної політики у сфері науки і науково-технічної діяльності» від 1 грудня 1998 р. № 284-ХІV // ВВР. – Офіц. вид. – 1999. – № 2-3. – Ст. 20.
17. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» зі змінами, внесеними згідно з Декретами та Законами України в 1993-2004 рр. // Голос України. – Офіц. вид. – 1992. – 24 березня.
18. Закон України «Про інноваційну діяльність» № 40-ІV від 4 липня 2002р. // Урядовий кур’єр. – Офіц. вид. – 2002. – 7 серпня.
19. Закон України «Про інвестиційну діяльність» зі змінами, внесеними згідно з Законами України в 1991-2007 р. // Голос України. – Офіц. вид. – 1991. – 21 листопада.
20. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» №433-ІV від 16 січня 2003 р. // ВВР. – Офіц. вид. – 2003. – № 13.
21. Закон України «Про державні цільові програми» №1621-ІV Від 18 березня 2004 р. // Урядовий кур’єр. – Офіц. вид. – 2004. – 21 квітня.
22. Закон України «Про обмеження монополізму та недопущення недобросовісної конкуренції підприємницькій діяльності» від 18 лютого 1992 р. № 2132-ХІІ // Закони України. – Офіц. вид. – Том 3. – К, 1996. – С. 47-55.

23. Закон України «Про захист прав споживачів» від 12 травня 1991 р. №1023-XII // Закони України. – Офіц. вид. – Том 1. – К, 1996. -С. 392-408.
24. Закон України «Про національну програму інформатизації» від 4 лютого 1998 р. № 74-98-ВР //ВВР. – Офіц. вид. – 1998. – № 27-28. -Ст. 181.
25. Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу» зі змінами, внесеними згідно із законом у 1999 р. // Голос України. – Офіц. вид. від 22.03.1995.
26. Закон України «Про науково-технічну інформацію» зі змінами, внесеними згідно із законами у 2003р. // Голос України. – Офіц. вид. – 1993. – 23 липня.
27. Закон України «Про вищу освіту» від 17 січня 2002 р. зі змінами, внесен ими згідно із Законами у 2002-2005 рр. // Голос України. – Офіц. вид. – 2002. – 5 березня.
28. Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» // Урядовий кур'єр. – Офіц. вид. – 2000. – 26 квітня.
29. Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» № 2623 – III від 11 липня 2001 р.// Урядовий кур'єр. – Офіц. вид. – 2001. – 8 серпня.
30. Про деякі питання інноваційного інвестування підприємств, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави: Указ Президента України від 1 липня 2002 р. № 593/2002 // Урядовий кур'єр. – Офіц. вид. – 2002. – 10липня.
31. Концепція науково-технологічного та інноваційного розвитку України // Голос України. – Офіц. вид. – 1999. – 3 серпня.
32. Основы инвестирования. – М: Брокерская фирма Церих, 1992. – 94 с.
33. Балацький О.Ф. Управління інвестиціями: навч. посіб. / Балацький О.Ф., Теліженко О.М., Соколов М.О. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Суми: ВДТ “Університетська книга”, 2004. – 232 с.
34. Захарін С. Оптимізація форм і методів державного регулювання іноземного інвестування / Захарін С. // Економіка України. – 2004. – № 4. – С. 54-58.
35. Інвестологія: наука про інвестування : навч. посіб. / за ред. д-ра екон. наук, проф. С.К. Реверчука. – К. : Атака, 2007. – 264 с.
36. Денисенко М.П. Основы инвестиційної діяльності: підручник [для студентів вищих навч. закл.]. – К.: Алеута, 2003. – 338 с.
37. Економічні та організаційно-правові аспекти іноземних інвестицій в Україні : монографія / [Федоренко В.Г., Проценко Т.О., Солдатенко В.В., Степанов Д.В.]. – Ірпінь : Національна академія ДПІС України, 2004. – 398 с.
38. Голубицкая Е.А. Основы маркетинга в телекоммуникациях: учеб. пособ. / Голубицкая Е.А., Кухаренко Е.Г. – М.: Радио и связь, 2005. – 320 с
39. Голубицкая Е.А. Экономика связи: учебник [для студентов вузов] / Голубицкая Е.А. – М.: ИРИАС, 2006. – 488 с.
40. Економіка галузі зв'язку: Підручник [для вузів]. [В.Н. Орлов, В.М. Гранатуров, Н.Ю. Потапова-Синько, Н.П. Спільна.]. – Одеса: УДАЗ 1999. 280 с.
41. Президент України <http://www.president.gov.ua>
42. Верховна Рада України <http://www.rada.gov.ua>
43. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua>
44. Міністерство економіки України <http://www.me.gov.ua>
45. Міністерство фінансів України <http://minfin.kmu.gov.ua>
46. Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua>
47. Головне управління статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>
48. Международный технический журнал «Мир техники и технологий»/
49. Генерация идей: http://content.mail.ru/pages/p_27901.html
50. Експерт Україна: <http://www.expert.ua/>